

“Una carrera operística no es fa amb un sol agut”

Per molts afeccionats el menorquí Joan Pons és el millor baríton del món, encara que el seu gran prestigi internacional no es tradueixi en una gran popularitat. Potser és per això que acaba de publicar un disc, *Cançons i amics*, acompanyat de conegudes figures de la música popular.

La Metropolitan Opera House de Nova York és, com qui diu, casa seva: des del 1983 Joan Pons hi canta cada temporada; l'any passat hi va fer vint-i-dues representacions d'*Aida*, *Tosca* i *Pagliacci*. Un veritable “festival Pons”.

El deliri que té per ell el teatre nord-americà il·lustra prou el prestigi internacional d'aquest cantant de vocació tardana, que cantava, per afeció, a la Capella Davídica de la catedral de Ciutadella, fins que en un viatge de la coral a Barcelona algú li va suggerir que fes una audició al Gran Teatre del Liceu.

Això va ser el començament d'una carrera brillant, primerament de baix, fins que per insistència de Montserrat Caballé va passar a baríton. Després de quatre anys al cor del Liceu, i d'uns quatre més fent-hi petits papers, el desembre del 1980 va inaugurar la temporada de La Scala de Milà amb un *Falstaff* dirigit per Lorin Maazel i escenificat per Giorgio Strehler. Aquesta producció va marcar el seu llançament internacional. Dos mesos després hi tornava amb *Pagliacci*, en una producció signada per Franco Zeffirelli; el 1982 inaugurava la temporada de l'Òpera de Viena amb *Tosca* i el 1983, la d'Ham-burg, amb *Otel·lo*.

El baríton menorquí Joan Pons s'arrisca amb peces del repertori popular i tradicional en el seu últim disc, ‘Cançons i amics’. Pons, que des del 1983 canta cada temporada en el Metropolitan Opera House de Nova York, s'ha acompanyat, en aquesta gravació, de les veus de Lluís Llach, Nina, Maria del Mar Bonet, Josep Carreras i Biel Majoral.

Aquesta temporada Joan Pons serà al Liceu de Barcelona amb *Aida*.

Ara Joan Pons no para de cantar per escenaris de tot el món i la seva agenda és plena de compromisos a anys vista. Tot i així ha aconseguit de trobar temps per enregistrar un disc que, d'alguna manera, l'atansa al gran públic, *Cançons i amics*. Pons hi canta conegudes peces del repertori popular i tradicional a duo amb artistes com Josep Carreras (*Muntanyes regalades*), Lluís Llach (*Amor particular*), Nina (*La ciutat de Nàpols* i *La Calma de la mar*), Maria del Mar Bonet (*Romanç de na*

Roseta) i Biel Majoral (*Cançó de les il·lusions*), tots sota la batuta d'Antoni Ros Marbà i amb l'Orquestra Simfònica de Barcelona i Nacional de Catalunya (OBC), a més de la imprescindible col·laboració de la seva Coral Davídica.

—Què l'ha esperonat a enregistrar un disc de característiques tan diferents de la seva feina habitual?

—En realitat és una idea que ve de molt lluny, concretament de fa cinc anys, i fruit d'una proposta de n'Antoni Parera Font, que és el productor del disc. La veritat és que jo no creia gaire en aquesta iniciativa, perquè trobava que cantar cançons populars era massa difícil, que són cançons que la gent té molt sentides. Vull dir que m'agradava la idea, però que no estava prou segur del resultat.

—I ara como ho veu?

—Crec que el resultat del disc és bastant bo. Una vegada presa la decisió, m'hi he trobat prou còmode. He intentat de posar-hi molt de cor i de sentiment. A més, el fet de comptar amb la col·laboració de tots aquests cantants crec que ha estat bastant bo, perquè ha permès d'oferir un treball més divertit, un ventall més ample, amb una gran diversitat de veus, estils i colors.

—Deixant de banda en Josep Carreras i la Coral Davídica, havia col·laborat amb cap dels altres cantants?

—Bé, amb na Maria del Mar Bonet ja havíem fet alguna col·laboració a Mallorca, però, en Lluís Llach, no el coneixia, ni na Nina tampoc. Ha estat una experiència molt gratificant. A més, la cançó d'en Lluís Llach, "Amor particular", és una de les que més m'agraden del disc. Fins i tot diria que té un cert to operístic.

—Abans deia que li feia por el repertori popular perquè tothom el coneix. Però al final ha cantat *El testament d'Amèlia*, *El ball de la civada*, *La dama d'Aragó*. Como s'hi ha trobat?

—En aquest disc hi ha cançons de tota la vida. Són temes que t'emocionen, i potser el que més "Aubada", una cançó que cantava molt mon pare, que va ser un dels fundadors de la Capella Davídica, a la qual va es-

"Mai no em vaig plantejar arribar tan lluny. Potser l'única il·lusió que tenia era de cantar un dia a La Scala, perquè és la fita de tot cantant d'òpera. Ho vaig aconseguir i va ser el començament de tot."

tar vinculat tota la vida. Quan vam venir amb el cor a Barcelona ja cantàvem aquesta peça.

—Ara és moda que els cantants lírics facin incursions en una altra mena de repertori. Plácido Domingo canta cançons mexicanes i Montserrat Caballé col·labora amb artistes de rock. També vol seguir aquest camí?

—Home, jo francament no m'hi veig gens, fent un tipus de cançó com la que fa Plácido Domingo, perquè és un repertori que em queda molt lluny. Com tampoc no faria un disc de tangos, per posar-ne un altre exemple.

—No ho deia tant pel repertori concret, sinó pel canvi d'estil musical.

—La veritat és que jo no crec que això sigui un fenomen d'ara, perquè, si mirem la trajectòria de tots els cantants, veurem que fins i tot Alfredo Kraus, que moltes vegades havia criticat aquesta mena d'activitats, també ho havia fet.

—Quin és el seu moment artístic actual?

—Bé, sempre hi ha opinions sobre tot, però la veritat és que jo em trobo molt bé. Els teatres em valoren bastant bé i em donen els papers principals. No sóc un cantant de tràmit. Tenc aquesta sort. Puc fer un repertori que m'encanta. Tothom et mira i la funció, d'alguna manera, depèn de tu.

—Però si té fama de tímid...

—És cert, ho sóc. Es creuria que després de tants anys encara no dorm la nit abans d'una funció? A les set del matí ja tenc els ulls badats. Però un cop trencat el gel i cantada la primera frase, tot s'oblida.

—Abans ha sortit el viatge a Barcelona amb la Capella Davídica, que va ser determinant per al seu futur. S'imaginava llavors que arribaria tan lluny?

—La veritat és que no. Mai no m'ho havia plantejat. Potser l'única il·lusió que tenia, des que només feia un any que era al cor, era de cantar un dia a La Scala, perquè és la fita de tot cantant d'òpera. Ho vaig aconseguir i va ser el començament de tot.

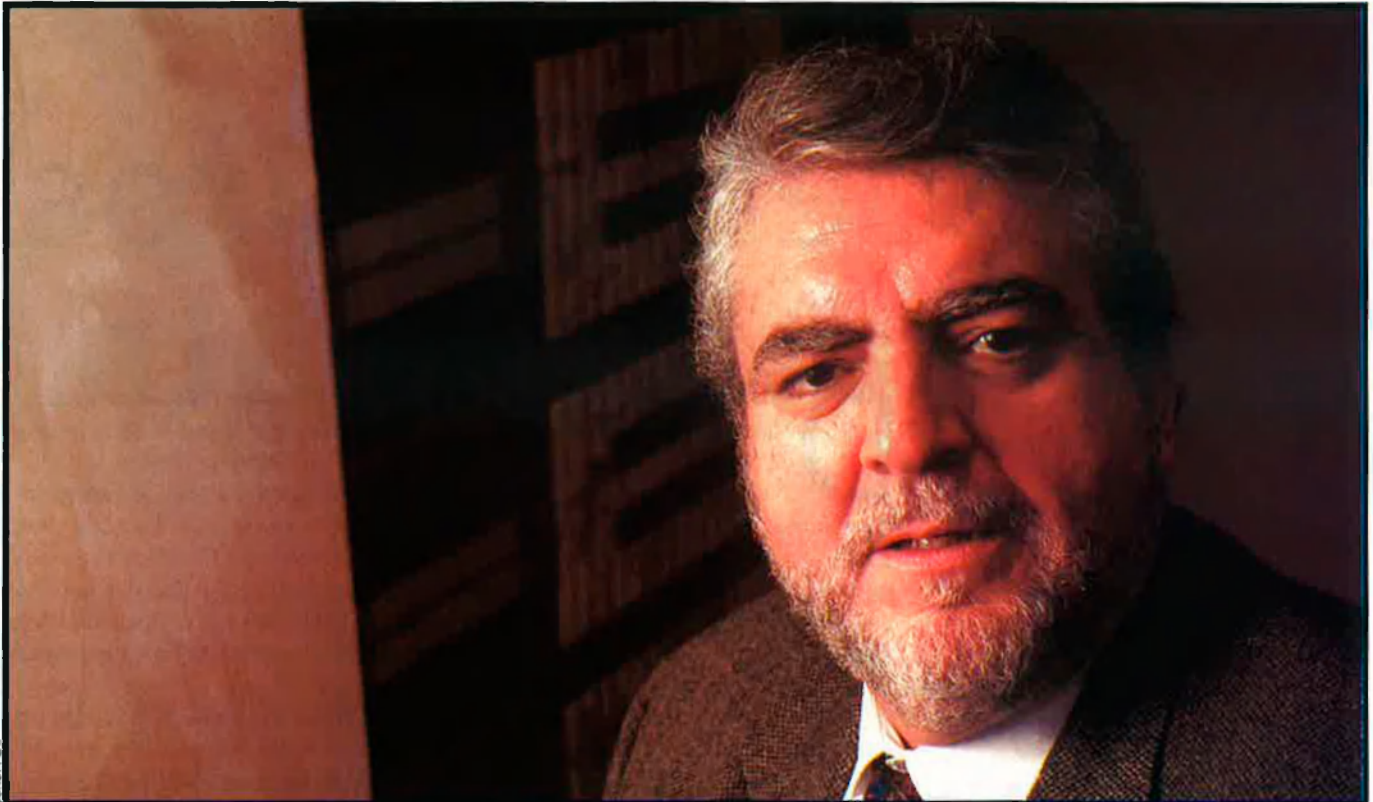
—Què l'ha ajudat més a arribar fins allà on ha arribat: el talent, treballar, una mica de sort...?

—Crec que, en general, si féssim un repàs de qualsevol que actuï en un teatre veuríem que sempre hi ha una mica de tot. Potser sí que a vegades tens un cop de fortuna, però sempre és un conjunt de coses. I una de les més importants és de tocar sempre de peus a terra.

—I com veu ara les noves generacions que pugen? Creu que hi ha manca de noves veus, com a vegades es diu?

—I és clar que hi ha bones veus! No vaig gaire pels conservatoris, però sí pels teatres, i hi veig molta gent jove fantàstica. Però passa que arribar no és fàcil. Mai no ho ha estat, i a vegades hi ha gent jove que s'impacienta molt. I una carrera operística no es construeix amb un sol agut. Cal cantar tota una peça i s'han d'expressar sentiments, i hi ha gent que, això, no ho entén.

—El seu registre l'ha afavorit a l'hora de fer carrera? Més que si hagués estat tenor, per exemple?

"No m'hi veig gens fent un tipus de cançó com la que fa Plácido Domingo, perquè és un repertori que em queda molt lluny. Com tampoc no faria un disc de tangos, per exemple."

—Bé, això no t'ho qüestiono. Ets com ets i tens la veu que tens, i no cal encaparrar-s'hi més. Ara, crec que els cantants de la meua corda tenim l'obligació de ser més versàtils. Crec que la carrera de baríton és molt més bonica i molt més interessant que no la de tenor. A més, els tenors sempre caminen per la corda fluixa perquè la gent espera que facin aquelles notes...

—Vostè és un reconegut especialista en *Falstaff*. Quins són els altres papers que s'estima més?

—En general, tots els del repertori verista: *Il tabarro*, *Tosca*, *Pagliacci*, *Andrea Chenier*...

—N'hi ha cap que li falti fer?

—Sempre he dit que m'hauria agradat de fer *Don Giovanni*, però crec que finalment no serà possible. Cada cantant té el seu segell i jo em trobo molt més a pler fent repertori italià.

—El gener de l'any passat va actuar al renovat escenari del Gran Teatre del Liceu de Barcelona i aquesta tem-

porada hi tornarà amb l'òpera *Aida*.

—Sí, només hi faré dues representacions, perquè me n'haig d'anar al Japó a cantar *Rigoletto*. Malauradament, al Liceu va passar el que va passar i no es podien fer previsions. I quan m'han vingut a buscar, jo ja tenia l'agenda plena. De fet, amb el Real va passar igual. Vaig poder ser-hi la primera temporada només perquè el Metropolitan em va deslliurar d'unes quantes funcions de *Butterfly*, que era una òpera en què podien trobar fàcilment substituït.

—Com recorda la nit que va cantar per primera volta al nou Liceu?

—Sincerament, ja m'ho pensava, que el públic em rebria bé, però mai no se m'havia acudit que em dedicarien l'ovació amb què em van saludar. Vaig experimentar un sentiment molt viu. Em va costar molt de cantar la primera peça, que ja havia decidit que fos una peça d'òpera, perquè volia que la primera nota meua que se sentís al nou Liceu fos òpera.

—De totes maneres, em sembla

que no li agraden gaire els recitals...

—No és que no m'agradin, sinó que em sent més còmode quan tenc gent al costat.

—Els muntatges moderns o transgressors l'interessen?

—Crec que s'hi han de fer innovacions, en el camp de l'òpera. Ara, l'única cosa que deman és que hi hagi coherència. Deman que hi hagi respecte a la música, al text i també als cantants, que són els qui fan l'òpera.

—També té fama de ser bona persona, de creure en l'amistat en una professió amb moltes rivalitats i enveges.

—Cadascú és com és, i jo crec que l'amistat, les bones relacions entre els artistes són molt importants a l'hora de rendir més en un espectacle. A mi, m'agrada que hi hagi una bona col·laboració a l'escenari. L'òpera és com una feina en equip. Demana l'esforç i la col·laboració de tothom, fins i tot de la persona que surt a escena a dir una simple frase.

Anna Maria Dávila